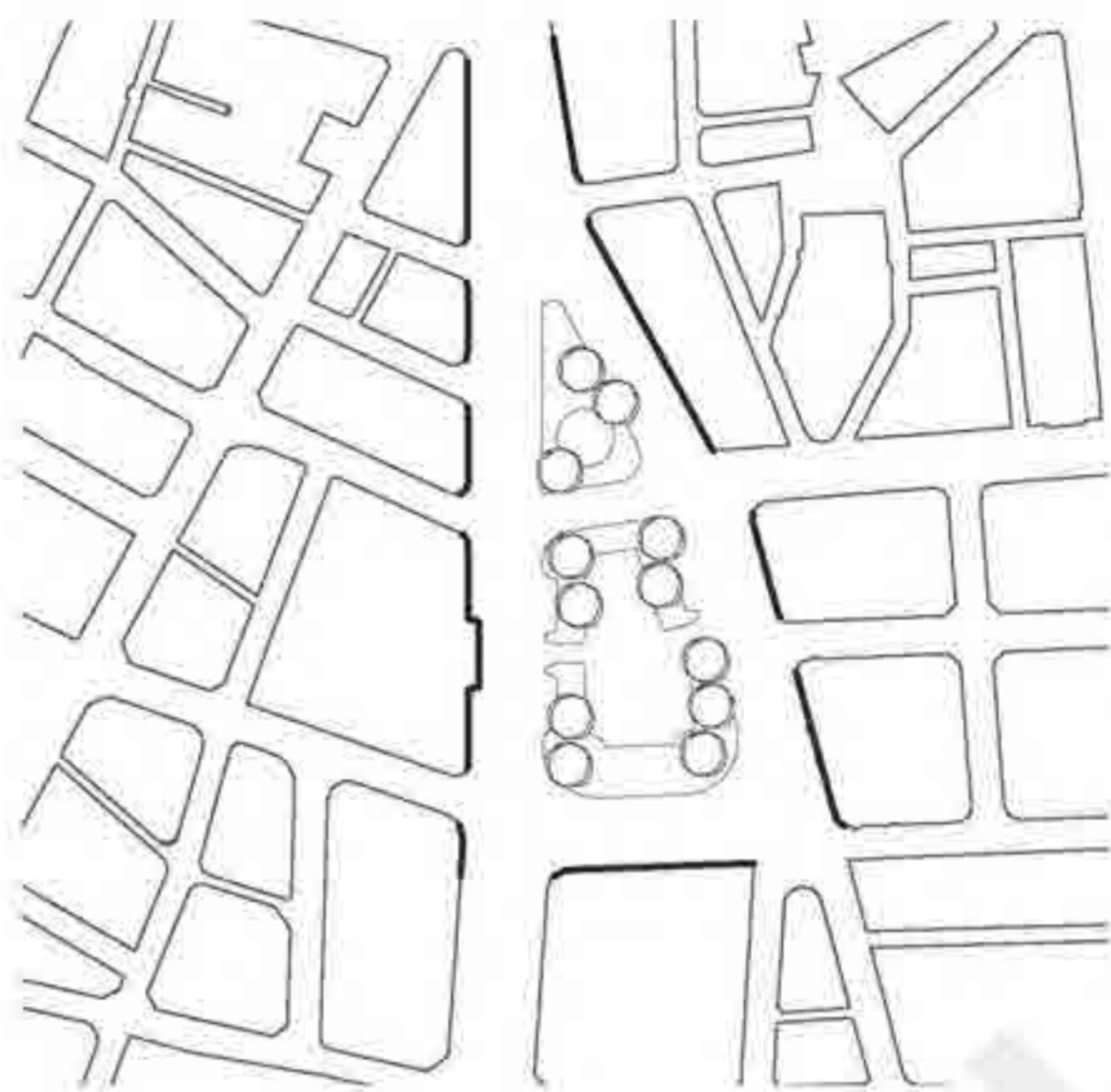

PLAÇA PRINCIPAL

Falla Municipal Plaça de l'Ajuntament

"Plaça Principal"

Iván Esbrí Andrés

"En plaça gran, falla gran" Aquesta premissa llegada per Josep Soriano Izquierdo sintetitza el diàleg que la falla ha d'establir amb el seu entorn, cas concret d'una plaça principal i d'envergadura com la de l'Ajuntament de València, per no ser engolida per la magnitud de l'espai. Soriano cita que la falla ha de plantejar-se a la plaça major qual tòtem monumental, de referència i icònic per poder ser observada plenament des de Marqués de Sotelo, Ribera, Barques o San Vicent. Demostració: les tretze falles que idea per a Vicent Luna destacant La Llibertat (1973), El Jul Final (1980) i Atlant Modern per al Mundial de Futbol d'Espanya (1982).

Javier Goerlich projecta la Plaça, el 1931, amb un caràcter monumental acord a la seua ubicació en l'epicentre de la ciutat i a la presència de la Casa Consistorial. La seua falla, que aplegaria el 1942, es aconsegueix al bell mig de la popular "tortà", l'espai amb major prestància per servir-li de marc.

Aquest privilegiat emplaçament posiciona la falla com un referent de l'art faller al llarg de ni més ni menys vora cinquena dècades: el mateix Goerlich signa una falla junt amb Regino Mas i Carlos Cortina (1943); i Salvador Dalí esbossa la controvertida Correguda de bous surrealista per a Octavi Vicent (1954). Ricardo Rubert obra El Nou Cavall de Tria (1963) sota la pauta dels moviments arquitectònics contemporanis -google- per a una Plaça que també busca ser cosmopolita arran de la seua darrera reforma.

Rubert obri un període de falles a la Plaça amb tendència a la reproducció monumental d'icones arquitectòniques i referents de l'art universal, en el qual van succeir-se la Torre Eiffel (1966); la Torre de Pisa (1969); el Colós de Rodas (1970 i 1971); El Pensador de Rodin (1972); Palas Atenea (1974); El David de Miguel Ángel (1991); La Carne de Maria Benlliure (1992); Joaquim Sorolla (1996); el Guerrer de Moixent (1997); o la Victòria de Samos (1998) entre altres. Falla i Plaça és aquests anys la postal que a l'exterior publicita i promociona una de les majors manifestacions artístiques, culturals, socials i festives que es dona en l'àmbit urbà al món: les Falles.

En ple context contracultural dels anys 80 Plaça i falla són preses com l'aparador des del qual projectar també l'afiliació de la ciutat amb els ideals de "la Moguda". Així es dona l'única cas fins la data de mimetisme explícit entre la Plaça de l'Ajuntament i la seua Falla Municipal, quan intencionadament Manolo Martín, Sento Llobell i Manuel Vicent a Perquè el foc només siga un espill (1987) repliquen i condemnen a les llantes la mateixa façana del Consistori com a símbol de tot el que representen les èlits de la política i societat valencianes. Una falla transcendent des del vessant temàtic i estètic que com moltes de les plantades amb caràcter d'icòniques a la Plaça, no està exempta de polèmica.

De 1999 a 2013 s'assisteix a un divorç absolut entre Plaça, falla i amb el seu públic per la pèrdua total d'identitat del monument faller. Una etapa que trunca Manolo García (2014-2017) reiniciant les màximes de crear falles icòniques, de referència i monumentals, recuperant així el seu sentit com a obra i el públic perduts.

Equilibri Universal, de José Latorre i Gabriel Sanz (2018) es serveixen de l'imaginari i el nom d'Oscar Sanmiguel "Okuda" -com abans Dalí, Soriano Izquierdo o Sento Llobell- per elevar al plànol internacional la vàlua de la falla com una disciplina plàstica dins del gènere de l'art seqüencial, i que integrada en l'entorn urbà es capaç de causar un efecte alliberador de tràfic rodar, en favor d'un espai a disposició de l'esbargiment cívic i festiu.

L'equilibri i diàleg entre Plaça i falla passa per la necessària peatonalització d'aquella, aprofitant l'ocasió per marcar al terra una àrea que recorde allò que allí emergeix tan sols quatre dies a l'any i que transforma tant els caràcters de la ciutat i els seus habitants. I sobretot seria moment de buscar un lloc més digne per a Falla Municipal Infantil, en el seu emplaçament actual molt engolida per les parades de flors, l'arbreda i les tanques de les mascletades.

Equilibri Universal Plaça de l'Ajuntament 2018

Autor:
Okuda San Miguel

Artistes fallers:
Pepe Latorre i Gabriel Sanz. Artistes fallers

Ricardó Ruiz

Per a aquesta falla, Okuda ens proposa reflexionar amb ironia sobre la piràmide de valors que sustenten la societat actual. Ho fa amb una escultura en forma de tòtem per a representar eixe símbol icònic i ple de significats que ha sigut admirat i adorat en la mitologia de diferents cultures i societats.

Una estructura que ens proposa un recorregut entre allò imaginat i allò real, allò anhelat i allò viscut; allò sobrenatural i allò terrenal per a concloure en la seua cúspide amb una reflexió que tots coneixem: en la societat actual els diners regeixen la nostra existència.

En la seua base circular trobem l'univers que sosté la vida i que connecta amb l'ésser humà en un carrusel de figures que representen per igual la naturalesa i la mitologia creada al voltant d'ella. Unicorns, figures animals, àngels passius que contemplen a l'espectador donen pas a un segon nivell en el qual l'empremta humana, en forma de construcció de rajoles, sosté una civilització que mira incòndula el canvi i el cicle de les nostres vides.

Quatre cares humanes amb pell de diferents tons representen a la humanitat i mostren l'essència que subjau en cada individu per a indicar-nos que malgrat tindre diferents orígens, compartim una mateixa pell i un mateix destí.

Per a aquesta falla, Okuda ens proposa reflexionar amb ironia sobre la piràmide. Els colors vibrants de dos d'aquestes cares representen el jove, el nou, el camí per recórrer, mentre que l'absència de color (grisos) en les altres dues cares representen l'experiència, el conegut, el camí recorregut.

Una estrella amb infinitat de pics i colors reposa sobre les quatre cares en forma de corona per a continuar construint la nostra estructura de tòtem. Es tracta de la icònica "Kaos Star", una acolorida i asimètrica rosa dels vents que ens ve a dir que no importa on estigues, o el que estigues fent, que l'important és tindre les teues pròpies referències per a aconseguir les teues metes. Una declaració de llibertat i optimisme per a aquest món en el qual ens ha tocat viure. En la cúspide del nostre tòtem trobem una interpretació de dues muses clàssiques en forma de dones ocell que alcen i protegeixen a un món alimentat pels diners.

En definitiva, una obra en la qual Okuda San Miguel utilitza un llenguatge propi per a plasmar de forma estètica, positiva i colorista el conflicte existencial de la societat contemporània. Una proposta transgressora i actual que s'inspira en l'essència de les falles per a aportar un nou imaginari de formes i textures de la mà d'un dels artistes plàstics més rellevants de l'actualitat.

Text extret del dossier de visita guiada a falles publicat per el CTAV l'any 2018.

Perquè el foc només siga un espill Plaça de l'Ajuntament 1987

Autors:
Manuel Vicent
Sento Llobell

Artista faller:
Manolo Martín

Manuel Vicent

A l'hora d'inventar una falla he imaginat que no devia imaginar res, ja que a la Plaça del País Valencià la falla ja estava plantada: La Falla de l'Ajuntament era el propi edifici de l'Ajuntament, que havia romàs de peu, sense ser cremat simbòlicament desde que jo tenia memòria. Convindreu amb mi en que l'estirp fallera d'aquest monument, malgrat que té alguns dignes rivals en la ciutat de València, està fora de dubtes.

A partir d'aquest punt va començar l'invent: una falla viva, escenari, espectacle i teatre on la gent poguera participar creant i renovant cada dia la festa mitjançant la propia imaginació. Reproduir amb la màxima exactitud la façana de l'Ajuntament per a que servira de suport a la trama, fabricar eixa façana tal i com està en l'Instant de La Cremà, amb el balcó ple d'autoritats, falleres, invitats per a que eixa creació siga com un espill o simulacre on la realitat es reflexa. En això consisteix el nus de la qüestió.

Que els ninots siguen al mateix temps falsos i veritaders, que el muntatge done la sensació d'incerta barreja d'autenticitat i fantasia. Heus aci com he concebut aquesta falla.

Text extret del fullet faller publicat per l'Ajuntament de València l'any 1987.

